

Generella direktiv om läkemedelsbehandling till vuxna i kommunal hälso- och sjukvård

Gäller för patienter inskrivna i kommunal hälso- och sjukvård i Jönköpings län från och med **2025-10-01** till och med **2026-12-31**.

Ordnation av läkemedel enligt generella direktiv ska enligt HSLF-FS 2017:37 utfärdas av verksamhetschef, eller om verksamhetschefen inte är läkare, av läkare som verksamhetschef utser. I kommunal hälso- och sjukvård motsvarar verksamhetschef medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS).

Läkemedelskommittén i Region Jönköpings län har tagit fram en länsgemensam ordination av läkemedel enligt generellt direktiv, som ska gälla i länets alla kommuner. Läkemedelskommittén lägger stor vikt på betydelsen av att de generella direktiven är gemensamma i hela länet, eftersom patienter och personal rör sig inom hälso- och sjukvården. Tillstånd där läkemedel kan ordinerats enligt generella direktiv bygger på rekommendationer från FAKTA – allmänt kliniskt kunskapsstöd. Förankringsarbete har gjorts med Läkemedelskommitténs två primärvårdsläkare, läkare på Primärvårdsenheten samt chefsläkare i primärvården Bra Liv.

Kommunerna i Jönköpings län ansvarar för att kompetens finns hos personalen som ska utföra de uppgifter som beskrivs i generella direktiven och att de följs av personalen.

Ordnation av läkemedel enligt generella direktiv i kommunal hälso- och sjukvård ska användas restriktivt och endast tillämpas på vuxna vårdtagare (> 18 år) efter att bedömning gjorts av sjuksköterska. Givet läkemedel ska dokumenteras i journalen med angivet datum och klockslag, bedömning och indikation, läkemedel och dos samt utvärdering av effekt. Kontakt med läkare tas enligt vårdgivarinstruktionen.

Överrapportering av givna läkemedel ska ske enligt överenskommelse mellan kommun och vårdcentral.

Om vårdtagaren skickas till läkare/sjukhus i samband med generell ordination ska överrapportering av givna läkemedel göras omgående till ambulanspersonal eller mottagande enhet.

Medicinskt ansvariga sjuksköterskor (MASar) i länet har godkänt att generella direktiv i kommunal hälso-och sjukvård utfärdas av Läkemedelskommitténs ordförande i Region Jönköpings län.

Nedanstående generella direktiv gäller för personer anslutna till kommunal hälso-och sjukvård i..... kommun.

Ort och datum_____

Underskrift av Medicinskt ansvarig sjuksköterska, inkl. namnförtydligande och kommun

Indikation	Läkemedel	Dosering för vuxen	Kontraindikation	Vårdgivarinstruktion
ANAFYLAKTISK REAKTION	Jext 300 mikrogram/dos Förfylld injektionsspruta	300 mikrogram i färdiguppdragen spruta ges som intramuskulär injektion <i>Effekt inom några minuter; kan upprepas efter 10 minuter</i>		1. Höj fotända- sänk huvudända 2. LARMA 112 3. Administrera Jext enligt dosering 4. Säkerställ fri luftväg 5. Kontrollera vitala parametrar 6. HLR vid behov 7. Administrera Betapred som tablett <i>eller</i> injektion enligt dosering 8. Om patienten kan svälja, administrera Desloratadin enligt dosering peroralt Kontakta patientansvarig läkare direkt efter administrering.
	Betapred 4mg/ml Injektionsvätska	2 ml ges som intravenös injektion <i>Effekten kommer långsamt</i>		
	Betapred (Betametason) 0.5mg Tablett	10 tabletter upplöses i vatten och ges som engångsdos <i>Effekten kommer långsamt</i>		
	Caredin (Aerius, Desloratadin) 2,5 mg Munsönderfallande	4 tabletter som engångsdos		

Indikation	Läkemedel	Dosering för vuxen	Kontraindikation	Vårdgivarinstruktion
ALLERGI/ KLÅDA	Caredin (Aerius, Desloratadin) 2,5 mg Munsönderfallande tablett	2 tabletter vid behov, max 4 tabletter/ dygn		Vid större allergiska besvär, övervaka i minst 30 minuter. Vid kvarstående symtom läkarkontakt
	Hydrokortison 1% Kräm	1 applikation 2 gånger per dygn under max 3 dygn	- Försiktighet vid infektion	Vid kvarstående symtom efter 3 dygn, kontakta läkare
DIARRÉ	Loperamid (Dimor, Imodium) 2 mg kapsel/tablett	1-2 kapslar vid behov, max 6 kaps/dygn	- Känd grav vätske- och elektrolyt-rubbning. - Feber - Misstanke ileus	Får ges under max 2 dygn, därefter läkarkontakt.
EPILEPTISKA KRAMPER	Stesolid klysma rektallösning 5mg 1 klysma à 2,5 ml= 5mg	1-2 klysma ges rektalt en gång. Den lägre dosen ges vid andningssjukdom, låg vikt eller skör patient. Dosen kan upprepas efter 5 minuter.		Kontakta läkare direkt efter administrering. Om krampen inte upphör inom 5-10 min efter administrering eller vid upprepade kramper: • LARMA 112 • Säkerställ fri luftväg • Kontrollera vitala parametrar

Indikation	Läkemedel	Dosering för vuxen	Kontraindikation	Vårdgivarinstruktion
FEBER	Alvedon (Paracetamol) 500mg Tablett	1-2 tabletter x 1-4 gångar dagligen	-Grav leversjukdom -Alkoholmissbruk	Får ges under max 2 dygn, därefter läkarkontakt. Maxdos är relaterad till vikt. OBS! Kontrollera att patienten inte redan har ordination på andra läkemedel innehållande paracetamol
	Alvedon 500mg Brustablett	1-2 brustabletter x 1-4 gångar dagligen		
	Paracetamol 1g Suppositorium	1 suppositorier x 1-4 gångar dagligen		
FÖRSTOPPNING	Laxoberal (Cilaxoral) 7.5mg/ ml Droppar	Max 10-15 droppar/ dygn (effekt efter ca 8 tim)	- Misstanke ileus - Känd grav vätske- och elektrolyt- rubbning	Välj lämpligt preparat utifrån klinisk bild. Får ges under max 2 dygn, därefter läkarkontakt.
	Movicol Oral lösning i dospåse	1 dospåse vid behov, max 1 dospåse per dygn		
	Microlax Klysma (5 ml)	1 klysma appliceras rektalt (effekt efter 5- 20 minuter)		Välj lämpligt preparat utifrån klinisk bild. Får ges under max 1 dygn, därefter läkarkontakt.
	Klyx 1mg/ml+250mg/ml Klysma (120 ml)	1 klysma appliceras rektalt (effekt efter 5- 20 minuter)		

Indikation	Läkemedel	Dosering för vuxen	Kontraindikation	Vårdgivarinstruktion
HALSBRÄNNA	Omeprazol 20 mg Tablett	1 tablett max 1 gång per dygn		Får ges under max 2 dygn, därefter läkarkontakt.
HYPOGLYKEMI VID KÄND DIABETES ELLER INSULINKOMA	Glukos 300mg/ml Injektion	- Ge 30-50 ml intravenöst (10 ml/ampull) till patienten vaknar - Kontakta omgående läkare - Kontrollera blodsocker <i>Om det är svårt att få fri venväg ges Glucagon.</i>		Endast till patient med känd diabetes, om patienten inte kan äta eller dricka Kontakta patientansvarig läkare direkt efter administrering. Hypoglykemi framkallad av insulin är sällan slutenvårdskrävande. Om den däremot är framkallad av läkemedlet Glimepirid är detta ofta indikation för slutenvård. Kontakta läkare för vidare handläggning.
	Glucagon 1 mg Förfylld injektionsspruta I+II	- Ge 1 mg intramuskulärt. - Om ingen effekt inom 10 min kontakta läkare <i>Ges i andra hand om fri ven inte kan åstadkommas</i>		

Indikation	Läkemedel	Dosering för vuxen	Kontraindikation	Vårdgivarinstruktion
ILLAMÅENDE	Postafen 25mg Tablett	1 tablett max 2 gånger per dygn		Postafen ges vid centralt utlöst illamående.
	Metoklopramid 10mg Tablett	1 tablett max 2 gånger per dygn	Försiktighet till: - patient med epilepsi - patient som använder levodopa - patient med uttalad hypertoni.	Metoklopramid ges vid illamående utlöst från mage-tarm. Vid oklara buksmärter ska läkare kontaktas direkt. Vid kvarstående besvär efter 2 dygn kontaktas läkare

Indikation	Läkemedel	Dosering för vuxen	Kontraindikation	Vårdgivarinstruktion
INFLUENZA	Tamiflu (Oseltamivir) 75 mg tablett	Behandling (eGFR>60) 1 tablett 2 gånger dagligen i 5 dagar	Njurfunktion eGFR<10ml/min	Gäller vid influensa på SÄBO eller korttidsenhet för äldre, se Vårdriktlinje <i>Influensa på SÄBO och korttidsenhet för äldre - provtagning, behandling och profylax.</i> Om senaste s-kreatinin är äldre än 12 månader startas behandling med dosering utifrån senast kända värde, samtidigt som nytt prov tas. Om tidigare s-kreatinin helt saknas, startas behandlingen med dosen 75mg. De första tre doserna kan ges enligt generella direktiv men fortsatt behandling ska ordineras av läkare. Inled behandling enligt vårdriktlinje och kontakta därefter läkare. För profylaxbehandling behövs alltid en läkarordination.
	Tamiflu (Oseltamivir) 30 mg tablett	Behandling (eGFR 30-60) 1 tablett 2 gånger dagligen i 5 dagar		
	Tamiflu (Oseltamivir) 30 mg tablett	Behandling (eGFR 10-30) 1 tablett dagligen i 5 dagar		

Indikation	Läkemedel	Dosering för vuxen	Kontraindikation	Vårdgivarinstruktion
KÄRLKRAMP	Glytrin 0.4mg/dos Sublingualspray	1-2 sprayningar under tungan, max 2 gånger per dygn	- Behandling med läkemedel vid erektil dysfunktion tex. Viagra, sildenafil, Cialis, tadalafil - Symtomgivande lågt blodtryck	Får ges till patient med känd angina pectoris Om symtom kvarstår kontaktas läkare
LOKALANESTETIKA VID URETRAANESTESI	Xylocain 2 % Gel	5-10 ml för kvinnor och 20 ml för män vid uretraanestesi	Vid samtidig behandling med antiarytmika klass III (amiodaron) krävs läkarordination	
LUNGÖDEM VID HJÄRTSVIKT	Glytrin 0.4mg/dos Sublingualspray	1-2 doser sprayas under tungan, max en gång		1. Kontrollera vitala parametrar 2. LARMA 112 3. Försök ha patienten sittande för att underlätta andning 4. Administrera Glytrin enligt dosering 5. Administrera Furix enligt dosering 6. Övervaka andningen Injektion Morfin kan ges vid behov. Kontakta patientansvarig läkare direkt efter administrering.
	Furix 10mg/ml Injektion	4ml ges som intravenös eller intramuskulös injektion en gång		
	Morfin 10mg/ml Injektion	0.25 - 0.5ml ges som intravenös eller subkutan injektion en gång	- Svår KOL	

Indikation	Läkemedel	Dosering för vuxen	Kontraindikation	Vårdgivarinstruktion
ORO/ ÅNGEST	Oxascand 5mg Tablett	1 tablett max 3 gånger per dygn	- Sömnapné	Får ges under max 1 dygn, därefter läkarkontakt
SMÄRTA	Alvedon 500mg Tablett	1-2 tabletter 1-4 gånger dagligen	- Grav leversjukdom - Alkoholmissbruk	Får ges under max 1 dygn, därefter läkarkontakt. Maxdos är relaterad till vikt. OBS! Kontrollera att patienten inte redan har ordination på andra läkemedel innehållande paracetamol
	Alvedon 500mg Brustablett	1-2 brustabletter 1-4 gånger dagligen		
	Paracetamol 1g Suppositorium	1 suppositorier 1-4 gånger dagligen		
	Morfin 10mg/ml Injektion	0,25 -0.5 ml subkutant max 1 gång	- Misstanke om skall- eller bukskador - Andningsdepression	Ges endast vid trauma eller fraktur i väntan på ambulanstransport.
SVAMPINFEKTION	Pevaryl 1 % Kräm	Appliceras morgon och kväll		Vid kvarstående symtom efter 3 dygn, kontakta läkare
SÖMNSTÖRNING	Zopiklon 5mg Tablett	1 tablett till natten, max 1 tablett per dygn	- Sömnapné	Ska inte intas liggande eftersom absorption fördröjs. Får ges under max 2 dygn, därefter läkarkontakt
ÖGON	Viscotears Ögondroppe	1 droppe i vardera ögat vid behov		Vid torra ögon i palliativ vård eller andra liknande tillstånd pga. risk för uttorkning om ögonen inte kan slutas